

na meščanskih šolah z 1200 gl. — slovenske meščanske šole pa ni niti jedne —, da uživajo podpore: neko nemško bralno društvo, društvo nemških Štajercev na Dunaju, nemški «Studentenheim» v Celju, društvo «Südmark» torej društva, ki so nam sovražna in ki namenoma delujejo na naš pogin. Zopet druga društva, od kojih Slovenci nimamo niti toliko koristi, kar bi za nohet djal, dobivajo znatne letne doneske; vsota znaša mnogo tisoč.

Nadalje naj imenujemo deželni srednji šoli; veliko realko v Gradcu in veliki gimnazij v Ljubnem s svoto 20.638 gl.; naša tretjina znaša 6879 gl., in kaj imamo za ta denar?

Največji primanjkljaj pa je seveda za meščanske in ljudske šole: 1.315.836 gl., nas tihoči 438.612 gl. Starejši naši čitatelji se utegnejo še spominjati tistega zanimivega računa, ki je pokazal, da smo leta 1896. za meščanske in ljudske šole Nemcem mi Slovenci plačali 154.903 gl. in da na toliko vržemo Nemcem vsako leto le za njih meščanske in ljudske šole v žrelo. Od našega denarja uporablja se torej za nas le nekaj čez polovico. In ta še gre večidel za to, da se naša deca z nemščino nečloveško trpinči. Deželne meščanske šole imajo Nemci v Judenburgu, v Fürstenfeldu, v Hartbergu, v Radgoni, v Celju, v Gradcu in v Voitsbergu, kje pa mi Slovenci? Ko bi imeli le jedno! Pa je ni.

Za jahalnico, telovadnico in drsališče (da se graška gospoda lahko po zimi na ledu zabava) je primanjkljaja 365.3 gl. Res, velikanska svota to ni, ali v letih kaj znaša, in Slovenci od tega nimamo čisto nič, k večjemu prijetno zavest, da si ošabni Nemeč da od nas revnih Slovencev zabavo plačevati.

Poljedelska šola v Grottenhofu in sadjarska v Mariboru kažeta primanjkljaja gl. 26.359; na nas pride 8786 gl.; obe šoli sta trdo nemški, in znano je, da je druga pred kratkim dobila novega ravnatelja iz Pruskega, dasi je bilo več slovenskih prosilcev. To se pravi v obraz pljuvati slovenskemu narodu!

Končati moramo, da nam članek ne postane predolg, dasi litanija tistih svot, ki je Slovenci mečemo skoz okno in Nemcem v malho, še dolgo ni pri kraju. Gotovo je, da Slovenci od tega milijona, ki ga vsako leto plačamo v Gradec, nimamo koristi skoraj nič, pač pa veliko škodo. Če vzememo, da Nemci tri četrtine našega denarja — in to ni preveč — uporabljajo v svoje svrhe, koliko to znaša v letih? Že v dvajsetih 15 milijonov! Kako bi mi prosvetno napredovali, ako bi

imeli vsako leto 1 milijon na razpolago! Na kateri višini bi bila naša ljudska izobrazba, kako bi se lahko gojile znanosti in umetnosti, koliko bi se lahko storilo v povzdigo kmetijstva itd.! Ali to še ni največje zlo, da Nemcem tlako delamo, da njim kakor našim gospodarjem letni davek plačujemo, ampak najhuje je to, da Nemci naš denar uporabljajo v to, da nas uničujejo. Oni delajo namenoma na to, da mi gmotno propadamo, da se sčasoma pogreznemo v golo beračijo, da smo duševno vedno slabejši od njih ter da oni postanejo sčasoma naše zemlje gospodarji, mi pa njih hlapci in dekle. In na kar Nemci delujejo, to se jim prej ali slej mora posrečiti; to je tako naravno in neizogibno, da le popolnoma glup, bedast človek more pričakovati druge prihodnosti.

Zato pa kličemo iz globine slovenskega bratskega srca: «Rojaki! Nemudoma proč od Gradca! Nemci naj gospodarijo le s svojim denarjem, naš denar pa naj je na razpolago edino le nam.» Od ust do ust naj se razlega po Slovenskem Štajarju geslo «Proč od Gradca,» poslanci naši pa naj pogumno stopijo temu gibanju na čelo ter ga modro vodijo.

Volitve za okrajni zastop.

Iz Ptujja, dne 22. febr.

Volitve za ptujski okrajni zastop so razpisane. Veliki posestniki volijo v torek dne 28. febr. t. l., kmetске občine pa v soboto dne 4. marca t. l. Volitve bi se morale že lanskega leta vršiti, toda čakalo se je, da se je moglo nekaj kmetских velikih posestnikov iztrebiti. Odkar obstoji okrajni zastop, ima mesto Ptuj dve volilni skupini za-se, namreč mestno, potem pa še ono trgovcev in obrtnikov, tedaj najmanj 19 zastopnikov od vseh 40, če tudi bi mu po štibri ne šlo niti celih 10! Mestjani pa s to predpravico, katero njim že postava sama daje, še niso zadovoljni.

Pri vsaki novi volitvi si nekteri mestjani prizadevajo, da bi dobili še tretjo skupino, t. j. ono velikega posestva celo, ali vsaj deloma v svoje roke, da bi s pomočjo te dobili večino v okrajnem zastopu! Ker to ne gre na pošten način, skušajo z zvijačo. Slovenske može vseh stanov pred volitvami obrekujejo, obirajo in črnijo; sebe in svoje prijatelje pa hvalijo in povzdignejo, da se kar kadi! Slovenskim volilcem izbirajo in priporočujejo celo kandidate; se vé, da take, kateri bi njim pripomogli do večine, ko bi se kmetски volilci pustili zapeljati. Tudi razne ceste in

druge reči ponujajo in obljubujejo slovenskim volilcem, ne na stroške mesta, ampak na stroške okraja.

Zakaj pa ti gospodje, če so res tako zavzeti za blagor slov. kmeta, kakor se sedaj hlinijo, ne prepustijo od čistega dobička mestne hranilnice, kateri prihaja po največ od slov. pupilarnega denarja, niti krajcarja okraju, ampak ga porabijo le za mesto? Ali nima okraj vzdrževati vseh cest, od katerih ima mesto Ptuj največ haska? Zakaj se mestjani potegujejo za železnico v Radgono in v Maribor, za potrebne ceste v okraju pa nočejo ničesar dati? Zakaj so se mestjani potegovali za čisto nemško deželno gimnazijo, v kateri ni prostora za slovenske profesorje in sinove kmetских slov. starišev in niso hoteli ces. kr. nemško-slovenske gimnazije? Tu že Slovenci pomagamo plačevati, ker ste nas privezali, ko ste bili sami gospodarji v okrajnem zastopu, sedaj bi nam radi naložili še večje breme za celo deželno gimnazijo! Vi se šulite, da ste naši prijatelji, ne marate pa podpirati nobenega slov. društva, pač pa nam nasprotna! Ubogemu slov. delavcu ne privoščite pošteno zaslužene plače, slovenskemu učencu in dijaku beraške podpore proti gladi in zimi! Ali je to prijateljstvo? Ali je to kristijansko? Odgovorite nam Vi, ki si kot agitatorji sedaj toliko pete brusite, bodi si, da nosite gospodsko suknjo ali ne!

Volilci veliki posestniki in zastopniki občin! Kakor ste bili dosihdoh zvesti veri in narodu, tako ostanite. Vsakemu se ne morejo vse želje izpolniti; marsikaj dobrega in potrebnega pa lahko za okraj ukrenete in izpeljate, ako imate Vi večino v okrajnem zastopu. Bolje je biti gospodar, kakor hlapec, bolje zapovedovati, nego ubogati. Skrbelo se je, da so se po zaupnih možeh izbrali kandidati iz celega okraja za cel okraj, vestni, zastopni, značajni in delavni možje. Volite njih enoglasno! Noben glas se ne sme zgubiti! Ker je občin v okraju nad 78, zastopnikov pa se more voliti le 10, je jasno, da ne more dobiti vsaka občina svojega zastopnika. Dne 28. febr. in dne 4. marca zbirajo se volilci v »Narodnem domu« v Ptuj. Volilci, pridite vsakokrat vsi in že ob 8. uri, ker se je treba pogovoriti radi volilne komisije itd. Izkaznico mora vsak volilec seboj prinesiti; kdor je pooblaščenec volilca, tudi pooblastilo.

Dopisi.

Iz Jarenine. (Naše kmečko bralno društvo) je imelo v nedeljo 5. febr. v »Či-

vesela je bila sirota potem, ko se je pri nemškem romarju-duhovniku bila spovedala; pri nas doma pa mnogi ne znajo ceniti dobrote, da imajo redne dušne pastirje; sto priložnosti imajo za prejem sv. zakramentov, pa nobene nočejo uporabiti.

Popoldne je bil izlet k Ahilejonu; po dobri cesti, mimo lepih vinogradov in oljkinih gajev peljali smo se vun proti gorskemu selu Kasturi, kjer so, (še ni mnogo let od tega), na veselem griču zgradili naši vladarici lep gradič; seveda je zunaj in znotraj vse krasno in dragoceno, kakor je pač za tako visoko gospodo primerno; a kapela in posamezne sobe upljevajo vsled temnih barv na gledalca nekako otožno; najbolj nam je ugajal diven vrt, ki se razsteza doli po bregu proti morju, ker nasajen je z najlepšimi cveticami in je ravno tu razgled najčarobnejši; videti je tudi na tem vrtu velik mramornat kip, ki predstavlja slavnega grškega junaka Ahila, od kojega ima tudi gradič svoje ime; malo nižje v gostem gozdu ima tudi spomenik nemški pesnik Heine. Širila se je pred kratkim vest, da se je ta grad prodal (za 5 milij. gold.), a to ni resnično. Ko smo se skoz mesto na ladijo vračali, so nas posebno zanimali grški napis pri štacunah, na pr. pri apotekarju: Φαρμακείον, beri farmakejon itd., torej je le bilo dobro, da smo se v šolah tudi nekaj grščine

naučili, in res je, da vse ob svojem času prav pride. (Dalje prih.)

Velika in majhna kraljica.

(Prevel iz franc. M. T. Savinjski.)

(Dalje.)

«Veličanstvo,» reče s prosečim glasom Marjetica ter se vrže na kolena in globoko zarudi.

«Enkrat le, en samkrat želim v svojem življenju, da bi me blagoslovila roka moje kraljice kakor so me nekoč blagoslovili pokojna zlata moja mamica, in da bi smela jaz to roko, to drago roko, ki me je že leta obsipavala z nešteti dobrotami pritisniti na hvaležno svoje srce in na svoje ustnice.» Proseče stegne Marjetica svoje ročice, a pogleda ne upa dvigniti od tal.

Globoka ginjenost razlije se po obrazu kraljice; molče razširi svoje roke ter privzdigne dekletce k sebi. Marjetica se zgrudi na prsih kraljeve svoje zaščitnice ter ne more spregovoriti. Nekaj trenutkov pritisne Marija Antoaneta mlado deklico na svoje srce, poljublja je kakor mati na čelo, potem pa ji zaznamuje z nežno svojo roko sv. križ na-nj. Na to vstane ter govori slovesno:

«Kraljica francoska sme pač samo kraljico pritisniti na svoje srce, in danes bila si ti resnično tudi kraljica!»

«Marjetica,» nadaljuje z isto vzvišenostjo «ohrani spomin na to uro čist in neomadeževan celo svoje življenje! Misli in delaj vselaj tako, da kraljico francosko ne bode oblivala rudečica, kadar se bode spomnila, da je pritisnila tebe na svoje srce!»

Kraljica je zapustila samostanski zavod ter se vrnila na kraljevi dvor. Marjetica pa se je topila sreče in blaženosti. Nemogoče ji je bilo, iti sedaj med svoje vrstnice, ki so se sprehajale v manjših in večjih skupinah po vrtu in dvorišču ali pa smehljaje in razgovarjaje se pripravljale k veseli igri. Morala je biti sama, da se pomiri po mogočnih vtisih preteklih ur. Marjetica hiti v samostansko kapelico ter se vrže pred oltarjem na kolena. Dolgo, dolgo je klečala tam pred svojim Bogom, v stoternih solzah in vročih molitvah izlila svoje srce svojem najvišjemu Gospodu. Ko je vstala, končala in potrdila je bila današnje svečanost s sveto obljubo in prisego.

Zopet je minolo nekaj let, a Marjetica je še vedno v zavodu. Sicer je bila glavna nje odgaja končana z onim dnem, ko je tako slavo sprejela pri razdelitvi častnih daril, kljubu temu dozdevalo se je kraljici najbolje, ako še ostane deklica za negotovi čas v varnem zavetju izbornih svojih odgojiteljic; saj bi je res ne mogla izročiti boljšim